

BORÇLUNUN HALİNE MÜNASİP EVİ VERGİ BORCU NEDENİYLE HACZEDİLEMEZ

Danıştay Vergi Dava Daireleri Genel Kurulu 2008/375 E., 2009/594 k., sayılı kararı ile AATUH Kanunu'nun 70/11. maddesinde, borçlunun haline münasip evinin, ancak evin değeri fazla ise bedelinden haline münasip bir yer alabilecek miktar borçluya bırakılmak üzere haczedilebileceği düzenlemesi doğrultusunda borçlunun haline münasip bir ev alınabilecek değerdeki taşınmazın haczinin caiz olmadığını ifade ederek, bu iddia ile açılan davanın incelenmesi sırasında mahcuzun daha fazla değerde olduğu kanıtlanamadığı takdirde haczin kaldırılmasına karar verilmesi gerektiğine hükmetti.

Vergi Mahkemesi "*davacının, 1998 vergilendirme dönemine ait kesinleşmiş (...) lira vergi borcu bulunması nedeniyle, (...) Köyünde bulunan gayrimenkulüne konulan haczin, taşınmazın davacının haline münasip evi olduğu iddia edilerek dava açtığı, davacının haciz konulan gayrimenkulü dışında borçlarını karşılayacak mal varlığı bulunmadığı, sözü edilen gayrimenkulün dışında borçlarını karşılayacak mal varlığı bulunmadığı, sözü edilen gayrimenkulün davacının haline münasip evi olduğu yolundaki iddiaya davalı idarece herhangi bir itirazda bulunulmadığı gibi dosyada aksi yönde bilgi ve belgeye rastlanmadığı, dolayısıyla davacının mesken olarak kullandığı gayrimenkulün, haline münasip bir yerden daha fazla değere sahip olduğu yönünde bir tespit yapılmadan haczedilmesinde hukuka uygunluk bulunmadığı*" gerekçesiyle haciz işlemini iptal etmiş, Vergi dairesinin temyiz istemini inceleyen Danıştay Üçüncü Dairesi, 15.11.2007 günlü ve E. 2006/4107, K. 2007/3063 sayılı kararıyla; "*davanın, davacının vadesinde ödenmeyen vergi borçları nedeniyle tapu kaydına haciz cerhi konulan konutunun, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun'un 70. maddesinin 11. bendi uyarınca haczinin caiz olmadığı iddiasıyla açıldığı, 6183 sayılı Yasa'nın 64. maddesine göre tahsil dairesince düzenlenip, alacaklı kamu idaresinin yerel en büyük memuru veya tevkil edeceği memur tarafından onaylanan kararların haciz işlemleri olduğu, bu şekilde alınan karar üzerine haczin uygulanmasının ise aynı Yasa'nın 62. maddesinde düzenlendiği, karar gereğinin yerine getirilmesinin, giyapta veya ilgililerin varlığında düzenlenen haciz tutanaklarıyla ve tahsil dairesince yapıldığı, gayrimenkul haczinin ise sicillerine işlenmek üzere haciz keyfiyetinin tapuya tebliğ edilmesi suretiyle yerine getirileceğinin 6183 sayılı Yasa'nın 88. maddesinde kurala bağlandığı, buna göre haciz kararı ile karar gereğinin yerine getirilmesinin, birbirini izleyen farklı cebren takip aşamaları olduğu, bu nedenle, idari yargı yerinde açılan davada tahsil dairesinin, alacaklı amme idaresinin haciz kararına dayanarak koyduğu hacizlerin mi, yoksa "haciz işlemi" de denilen haciz kararının mı dava konusu yapıldığının, dava sonunda verilecek hükme etkili sonuçlar yaratacağı, tahsil dairesinin koyduğu hacze karşı açılan davada, haciz kararının yerine getirilmesindeki hukuka aykırılıkların sadece o haczin kaldırılmasını gerektirdiği, davacı sadece konutuna tahsil dairesinin koyduğu tasarrufu sınırlayıcı nitelikteki haczin kaldırılmasını isteyerek dava açmışken, vergi mahkemesince haciz işleminin iptaline karar verilmesinin yukarıda belirtilen nedenlerle hukuka aykırı olduğu, dosyanın incelenmesinden, davacının adına kayıtlı (...) Köyü 192 ada 11 parseldeki hissesi üzerine 10.02.1999 tarih ve 693 yevmiye numarasıyla tapu siciline işlendiği anlaşılan haczin, vergi borcunun ödenmemesi halinde kaydı üzerine haciz şerhi konulan gayrimenkulün satışa çıkarılacağını duyuran 07.03.2006 tarihli bildirimden önce davacıya duyurulup duyurulmadığı, duyurulmuşsa, tebliğ tarihine göre davanın süresinde açılıp açılmadığı da araştırılarak sonucuna göre süresinde açılmış bir dava bulunduğu sonucuna ulaşıldığı takdirde yukarıda belirtilen esaslar çerçevesinde dava hakkında yeniden karar verilmesi gerektiği" gerekçesiyle vergi mahkemesi kararını bozmuştur.*

Vergi Mahkemesi, "*her ne kadar mahkemelerinin kararı Danıştay Üçüncü Dairesince yukarıda belirtilen gerekçe ile bozulmuş ise de, mahkemeleri kararının, davanın özeti bölümünde, davacının kesinleşen vergi borcundan dolayı gayrimenkulüne konulan haczin kaldırılması istemiyle dava açıldığının vurgulandığı, kararın hüküm kısmında da aynı hususun bir kez daha yinelendiği, olayın tamamen bu çerçevede değerlendirildiği, davacının mesken olarak kullandığı gayrimenkulün haline*

münasip bir yerden daha fazla değere sahip olduğu yönünde bir tespit yapılmadan haczedilmesinde hukuka uygunluk bulunmadığı belirtilip, sonuçta dava konusu haciz işleminin (yani gayrimenkule konulan haczin) iptaline karar verildiği, öte yandan davaya konu işlemin tebliğ tarihi olarak gerek dava dilekçesinde, gerekse savunmada aynı tarihe yer verildiği ve davacı adına kayıtlı (...) Köyü 192 ada 11 parseldeki hisse üzerine tapuya işlendiği anlaşılan haczin, 07.03.2006 tarihli bildirimden önce davacıya duyurulduğu yönünde davalı idarenin herhangi bir iddia ve itirazının bulunmadığını” da belirterek ilk kararında ısrar etmiştir.

İsrar kararı vergi dairesi tarafından temyiz edilmiş; “tahsil edilebilir hale gelen bir kamu alacağı için gayrimenkulün tapu kaydına haciz şerhi konulmasının, borçlunun haline münasip evi olup olmadığının tespitine bağlı bulunmadığı, haciz şerhi konulan gayrimenkulün haline münasip evi olup olmadığına ilişkin saptamanın satışa çıkarılan veya satış kararı alınan bir gayrimenkul için söz konusu olacağı, kaldı ki gayrimenkulün satışa çıkarılmadığı, bu nedenle şu aşamada gayrimenkulün haline münasip ev olduğu yolundaki iddianın yersiz olduğu, söz konusu iddianın gayrimenkulün satışa çıkarılmasını müteakip ileri sürülebileceği, davacı (...) İcra Müdürlüğünün dosyasında aynı gayrimenkule konulan haczin yapılan itiraz sonucu İcra Tetkik Mercii tarafından kaldırıldığını iddia ettiğinden davacının o tarihlerde hacizden haberdar olması gerektiği, bu nedenle davanın süre aşımı yönünden de irdelenmesi gerektiği” ileri sürülerek bozulması istenmiştir.

Danıştay Vergi Dava Daireleri Genel Kurulu: “... Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun haczedilemeyecek malların gösterildiği 70. maddesinin 11. bendinde, borçlunun haline münasip evinin, ancak evin değeri fazla ise bedelinden haline münasip bir yer alabilecek miktar borçluya bırakılmak üzere haczedilebileceği kurala bağlanmıştır. Kamu borçlusunun kendisinin ve ailesinin ikametgahı da olan konutunun hiçbir koşulda haczedilemeyeceği yolunda yapılmış bir düzenleme yoksa da konut olarak kullanılan taşınmazına haciz konulan borçlunun, mahcuzun değerinin; bulunduğu yer ve özellikleri ile borçlunun aile yapısı ve bu yapı içinde yaşantısına uygun olan bir konut edilmesine elverişli olan değerden daha fazla olmadığına iddia edilebileceği ve 11. bentte yapılan düzenlemeden, borçlunun haline münasip bir ev alınabilecek değerdeki taşınmazın haczinin caiz olmadığı anlaşıldığından, bu iddia ile açılan davanın incelenmesi sırasında mahcuzun daha fazla değerde olduğu kanıtlanmadığı takdirde haczin kaldırılmasına karar verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Davacının (...) Köyü 192 ada 11 parselde kayıtlı 800 m2 arsa içinde 90 m2 kullanım alanlı, yarı betonarme, bir katı hayvan barınağı ve diğer katı konut olarak kullanılan gayrimenkulünün, bulunduğu yer, belirtilen özellikleri ve birlikte yaşadığı aile bireylerinin yaşantısına uygun bir konut edinmesini gerektiren değerden daha fazla değerde olduğu kanıtlanmadığından, ısrar kararında hukuka aykırılık görülmemiştir” gerekçesiyle Vergi Mahkemesinin ısrar kararını yerinde bulmuş ve temyiz istemini reddetmiştir.